

Miljøløftet

NOTAT

Vedlegg nr. 4

Til: Miljøløftets styringsgruppe
Fra: Statens vegvesen
Kopi: [Fyll inn]

Saksbehandler/telefon:
Kristian Bauge / 55 51 63 37
Vår dato: 19.10.2022

Sak 63/22 Statsbudsjettet 2023 – Oppsummering SVV

Regjeringen Støre la 6. oktober 2022 fram forslag til statsbudsjett for 2023. Budsjettforslaget skal behandles i Stortinget, og vedtas i desember. I dette svært korte notatet oppsummerer Statens vegvesen omtalen og prioriteringer i budsjettforslaget som berører Byvekstavtalen for Bergens-området og Bypakke Bergen. Direkte sitat står i kursiv.

Budsjettdokumentet er tilgjengelig på regjeringen sine nettsider:

https://www.regjeringen.no/contentassets/4d488bcc172e4e039dfegc3b1e563217/no/pdfs/prp202220230001_sdddpdfs.pdf

Generell omtale (side 11).

Meld. St. 20 (2020–2021) Nasjonal transportplan 2022–2033 blei handsama av Stortinget i juni 2021, jf. Innst. 653 S (2020–2021). Det var i meldinga lagt opp til å halde fram veksten i dei økonomiske rammene, men med atterhald om at rammene må tilpassast det samla økonomiske opplegget i statsbudsjettet og tilstanden i norsk økonomi. Etter framlegget har det vore ein ekstraordinær situasjon med verknadene av koronapandemien, krigen i Ukraina og stigande prisar. Den endra tryggingssituasjonen i Europa har konsekvensar for forsvarspolitikken og forsyningstryggleiken, og situasjonen gjer det generelt nødvendig å auke satsinga på andre område. Saman med ein endra økonomisk situasjon, der norsk økonomi er i ein høgkonjunktur med høgare renter, høg sysselsetting og lønns- og prispress, meiner regjeringa det er nødvendig å dempe innsatsen på og prioritere strengare innanfor samferdselssektoren. Målet er å unngå ytterlegare press i norsk økonomi.

Byomtaler - byvekstavtaler (side 137):

De første årene av avtaleperioden har vært preget av koronapandemien, der strenge smittevernstiltak har hatt særlig store konsekvenser for kollektivtransporten. Mens biltrafikken har tatt seg opp igjen og ser ut til å være økende, ligger passasjertallene i kollektivtrafikken i flere byområder fortsatt på et noe lavere nivå enn før koronapandemien. For å nå nullvekstmålet for persontransport med bil må partene i avtalene fremover vurdere om det er nødvendig å justere tiltak og virkemidler. Samtidig må det tas hensyn til at høy prisvekst gir økte bygge- og anleggskostnader, slik at færre prosjekter innenfor porteføljene i

byvekstavtalene kan gjennomføres. Dette stiller større krav til god porteføljestyring, slik at tilgjengelige midler brukes på en effektiv måte.

Porteføljestyring innebærer at tiltakene prioriteres etter en helhetlig vurdering basert på bidrag til måloppnåelse, disponible midler, samfunnsøkonomisk lønnsomhet, planstatus og kapasitet på planlegging og gjennomføring. Ev. kostnadsøkninger og/eller inntektssvikt skal håndteres i den løpende porteføljestyringen og ikke gjennom økte bompengetakster ut over gjennomsnittstaksten og/eller forlenget innkrevingsperiode for byområdenes bompengereordning.

Salget av elbiler har økt kraftig. Elbiler har bl.a. lavere bompengetakster og er derfor rimeligere i bruk enn andre biler. Særlig i byområdene er dette med på å svekke konkurransekraften til kollektivtransporten på bekostning av privatbilen. Fremover vil det kunne svekke måloppnåelsen i byvekstavtalene. De lave elbiltakstene gir også reduserte bompenginntekter, som igjen svekker finansieringsgrunnlaget i avtalene. For å gi lokale myndigheter større handlingsrom foreslår regjeringen endringer i bruksfordelene for elbiler, jf. omtale under programkategori 21.30 Veiformål. Regjeringen legger også til grunn at tilskudd i byvekstavtalene som til nå har vært øremerket reduserte bompenger, kan brukes til tiltak for bedre kollektivtransport etter lokal prioritering, jf. omtale under kap. 1332 Transport i byområder mv., post 66 Tilskudd til byområder. Samlet vil disse endringene gi lokale myndigheter større frihet til å justere bompengetakstene for å dempe biltrafikken og oppnå forutsatte bompenginntekter. Samtidig gir det mulighet til å styrke kollektivtransporten i omstillingsperioden etter koronapandemien.

Byvekstavtale – Midler til Bergens-området

Det er til sammen satt av om lag 6 mrd. kroner til å følge opp byvekstavtalene i 2023. Av dette er 1 655 mill. kroner satt av til Bergens-området. Fordelingen er som vist i tabell 5.14.

Tabell 5.14 Foreløpig fordeling av midler i 2023

	Budsjett 2023			Mill. kr
	Stat	Lokal	Bompenger	Totalt
<i>Riksvei</i>				
Byvekstavtaler (Gang-, sykkel- og kollektivtiltak på riksvei)	368			368
Sum riksvei	368			368
<i>Bybanen</i>				
Byggetrinn 4 (50/50-prosjekt) ¹			281	281
Byggetrinn 5 (planlegging)			6	6
Sum Bybanen			287	287
<i>Tilskudd til byområder</i>				
Belønningsmidler til byvekstavtaler	341			341
Reduserte billettpriser på kollektivtrafikk	54			54
Reduserte bompenger og bedre kollektivtilbud	118			118
Mindre investerings tiltak på kommunal vei og fylkesvei i byvekstavtaler (Gang-, sykkel- og kollektivtiltak)	142			142
Sum tilskudd til byområder	655			655
<i>Stasjoner og knutepunkter jernbanen</i>				
Lokale veitiltak og programområder		338	7	345
Sum	1 023	338	294	1 655

¹ Byggetrinn 4 er inkludert i ordningen med statlig delfinansiering av store kollektivprosjekter over kap. 1332 Transport i byområder, post 63 Særskilt tilskudd til store kollektivprosjekter.

Under følger en oversikt over det som ligger til grunn for midler til prosjekter som finansieres over post 66 og post 30 i forslaget til statsbudsjett for 2023. Rammen til de enkelte prosjektene er tilpasset den tilgjengelige rammen for 2023. For flere prosjekter er dermed tildeling lavere enn innmeldt behov. I 2023 må prosjektet tilpasses

oppstartsbevilgningen. Når et prosjekt har fått oppstartsbevilgning i statsbudsjettet vil det bli behandlet som en binding i framtidige budsjetter.

Vi vil presisere at det er dette som ligger til grunn for budsjettforslaget, og at det kan bli endringer etter den endelige behandlingen.

Post 30

Det settes av 368 mill. kr til gang-, sykkel- og kollektivtiltak på kap. 1320 Statens vegvesen, post 30 Riksveiinvesteringer. Midlene går bl.a. til å videreføre utbyggingen av E39 sykkelstamvei Kristianborg–Bergen sentrum, langs Bybanen til Fyllingsdalen. Det vises til egen omtale av prosjektet under programkategori 21.30 Veiformål Nærmere om investeringsprogrammet. Videre settes det av midler til å starte byggingen av tre parseller på E39 sykkelstamveien, Nesttun–Skjold, Bradbenken–Sandvikstorget og Sandvikstorget–Glassknag. Det settes også av midler til gang- og sykkeltiltak på rv. 555/fv. 558 Gyldenpriskrysset og Carl Konows gate. Kollektivtiltak på E16/fv. 585 Olav Kyrres gate fullføres.

Post 30 - Programområder riksveg	
E16 Olav Kyrres gate	2 000
E39 Sykkelstamveg Bergen, delstrekning 6, Bradbenken-Sandvikstorget	13 000
E39 Sykkelstamveg Bergen, delstrekning 5, Kristianborg-Bergen sentrum	190 000
E39 Sykkelstamveg Bergen, delstrekning 2, Nesttun-Skjold	23 000
E39 Sykkelstamveg Bergen, delstrekning 5, Minde Allé-Fabrikkgaten	50 000
Rv. 555 Gyldenpriskrysset og Carl Konows gate	90 000

Post 66

Det settes av 14,2 mill. kr i tilskudd til mindre investeringstiltak på kommunal og fylkeskommunal vei. Midlene brukes bl.a. til å bli ferdig med prosjektet Infrastruktur Paradis i Bergen, videreføre fv. 5308 Sagstadvegen og starte opp prosjektene fv. 5254 Kleppevegen ved Myrane i Askøy kommune, fv. 552 Hatvikvegen i Bjørnafjorden kommune, kv. 1136 sentrumsgate Grønomyrsveien i Øygarden kommune og kv. 1158 Kvernhusdalen i Askøy kommune.

Post 66 - Programområder fylkesveg og kommunal veg	
Fv. 5200 mfl. Infrastruktur Paradis	15 807
Fv. 5308 Utbedring av Sagstadvegen i tidl. Meland kommune	15 400
Fv. 552 Etablering av trafikkikker- og attraktiv GS-løysing langs Hatvikvegen	36 000
Fv. 5254 Kleppevegen ved Myrane	26 600
Kv. 1136 Sentrumsgate Grønomyrsveien	28 200
Kv. 1158 Kvernhusdalen	20 000

Post 66 Tilskudd til byområder:

Det settes av 341 mill. kr i belønningsmidler i byvekstavtalen. Belønningsmidlene brukes i hovedsak til drift av kollektivtransport og mindre kollektivtiltak i avtaleområdet.

Det settes av 54 mill. kr til reduserte billettpriser på kollektivtrafikk. Midlene går til takstreduksjon for kollektivreisende med periodebillett. Videre settes det av til sammen 118 mill. kr til reduserte bompenger og bedre kollektivtilbud, fordelt med 59 mill. kr på hver av ordningene. Midlene til reduserte bompenger går til å redusere takstene for nullutslippskjøretøy. Midlene til bedre kollektivtilbud går til Bybanen i Bergen.

Omtale av statlige prosjekter i området:

E39 Svegatjørn–Rådal i Bergen og Bjørnafjorden kommuner

Regjeringen prioriterer å videreføre arbeidet på prosjektet. Prosjektet omfatter bygging av om lag 16 km firefelts vei i ny trasé vest for Fjøsanger. Det omfatter blant annet bygging av tre tunneler på til sammen om lag 13 km. Prosjektet omfatter også utbedring av Nesttun- og Hopstunnelene på E39. Anleggsarbeidene startet i 2015, og prosjektet er planlagt åpnet for trafikk i oktober 2022.

E39 Kristianborg–Bergen sentrum (Sykkelstamveien) i Bergen kommune

Regjeringen prioriterer å videreføre arbeidet på prosjektet. Prosjektet er en del av utbyggingen av sammenhengende gang- og sykkelveiruter langs de viktigste hovedveiene inn til Bergen sentrum. Anleggsarbeidene startet i 2019, og prosjektet er planlagt åpnet for trafikk våren 2023.

Rv. 555 Damsgård- og Nygårdstunnelene i Bergen kommune

Regjeringen prioriterer å utbedre Damsgård- og Nygårdstunnelene. Prosjektet omfatter en rekke tiltak for å ivareta krav i tunnelsikkerhetsforskriften og elektro-forskriftene. Arbeidene var først planlagt startet opp våren 2022. Da konkurransen ble utlyst, var det kun én tilbyder, og konkurransen ble derfor avlyst. Det vurderes mulige tiltak for å legge til rette for økt konkurranse, fremdriften er derfor usikker.

Rv. 555 Sotrasambandet i Øygarden og Bergen kommuner

Regjeringen foreslår å bevilge om lag 3 milliarder kroner til OPS-prosjekter (offentlig-privat samarbeid). Det settes av midler til blant annet riksvei 555 Sotrasambandet. Prosjektet gjennomføres som et offentlig-privat samarbeid, der OPS-selskapet finansierer, bygger, drifter og vedlikeholder veien. Regjeringen prioriterer midler til såkalte milepælsutbetalinger, som OPS-selskapet får utbetalt når ulike milepæler i utbyggingen er nådd. Prosjektet omfatter bygging av 9,4 km firefelts vei, hvor om lag 4,6 km går i tunnel. Prosjektet inkluderer også ny firefelts bru på 0,9 km med separat gang- og sykkelvei. I tillegg inngår tre mindre bruer i prosjektet. Totalt er det planlagt å bygge 14 km gang- og sykkelvei, der 7,8 km bygges som høystandard løsning med skille mellom syklende og gående. Forberedende arbeider før byggstart ble startet opp våren 2022. OPS-kontrakt ble inngått i mars 2022, og anleggsarbeidene planlegges startet opp i 2023. Prosjektet ventes åpnet for trafikk i 2027.

E16 Arnanipa-, Sætre-, Bjørkhaugtunnelene i Bergen kommune

Regjeringen prioriterer å videreføre oppgraderingen av tunnelene, slik at de imøtekommer krav

i tunnelsikkerhetsforskriften og elektroforskriftene. Blant annet skal det bygges flere nye tekniske rom. Det er behov for å skifte ut en del av systemet for å håndtere overvann og brannfarlig væsker samt det eksisterende ventilasjonssystemet. Arbeidene startet i 2019 og er planlagt ferdig i desember 2022. Midlene vil i 2023 gå til restfinansiering av prosjektet.

Omtale av reforhandling av avtaler (side 12):

Samferdselsdepartementet er i gang med å evaluere tilskotsordningane i byområda. Dette inneber at regjeringa ikkje vil starte forhandlingar om byvekstavgiftar med Kristiansand, Buskerudbyen, Nedre Glomma-regionen og Grenland og heller ikkje reforhandle byvekstavgiftane for Osloområdet, Bergens-området og Nord-Jæren før evalueringa ligg føre. For Trondheims-området er partane samde om at byvekstavgiften skal reforhandlast, men det er ikkje aktuelt med auka statleg bidrag.